

SVATOMAŘSKÝ ČTVRTLETNÍK

Vydává Obec Svatá Maří

Ročník 7.

Registrováno MK ČR E 21064

Z OBECNÍ KRONIKY ŠTÍTKOV

... Stavba silnice Bohumilice –Štítkov – Maří – Buk: Okolnosti, které daly podnět ku stavbě této silnice nejsou přesně známy. Někteří tvrdí, že silnice byla zřízena proto, že zabráním Vimperka bylo přerušeno silniční spojení od Čkyně po Šumavských Hoštic. Jiní zase říkali, že touto akcí měl být snížen počet nezaměstnaných ve zdejší kraji. Když v podzimu roku 1938 práce na opevňování podél hranic byly zastaveny, rovněž v továrnách na zbrojení se přestalo vyrábět, počet nezaměstnaných náhle vzrostl. V důsledku toho byly zřízeny pracovní tábory. I ve Štítkově byl pracovní tábor. Táboráci, jak se jim zkráceně říkalo, byli ubytováni v sále hostince u Peků čp. 23. Vstup do pracovních táborů byl dobrovolný a byli přijímáni muži od 18. do 60. let. Dostávali zadarmo pro sebe celé zaopatření tj. ubytování, stravu a oblečení. Oblečení byli ve vojenské stejnokroje, ovšem bez armádního označení. Jejich nadřízení byli vojenští důstojníci. K tomuto opatření dostávali denně 8 Kčs, a ženatí dostávali 3 Kčs navíc, jako příspěvek na rodinu.

Kronikář: Antonín Novotný, Štítkov 40

Z PAMĚTNÍ KNIHY SDH SVATÁ MAŘÍ

1916... Na valné hromadě dobrovolného hasičského sboru ve Svaté Maří dne 6. ledna 1916 jsou pro tento rok zvoleni tito funkcionáři:

Předseda Karel Bělecký, jeho náměstkem František Krejsa, velitelem František Chval ze Svaté Maří, náměstkem Alois Řezníček, jednatelem František Houska, pokladníkem Jan Pimmer, dozorcem náčiní Karel Bělecký, členy výboru František Vyskočil, Vendelín Kukačka, Martin Böhm a Josef Chval. Revizoři účtů František Krejsa a Vendelín Kukačka.

Sbor měl počátkem roku 28 členů. Z tohoto počtu bylo 13 členů na vojně. Takže sbor měl jen 15 činných členů. Spolek dobrovolných hasičů nemohl vyvíjet žádnou činnost. Vnitřní zprávu a styk s politickými úřady obstarával jen předseda a jednatel. Cvičení se nekonalo žádné.

Dne 1. června a 2. listopadu 1916 se sbor účastnil 2 požárů na Vyšovatce.

ČÍSLO 3
21. 9. 2019

Uvnitř tohoto vydání:

Z obecního úřadu
2-3

Pozvánky na
kulturní a
společenské akce
2

Ohlédnutí za
akcemi
3

Příspěvky
3-4

NEZAPOMEŇTE !!!

- Navštěvovat
společenské a
kulturní akce v obci

- Navštěvovat
místní knihovnu

Staročeská konopická ve Svaté Maří

Předem se omlouvám, ale nikdy jsem článek do novin nepsala. Mé šedé mozkové buňky se vzchopily pouze ke krátkým slohovým pracím a ještě k takové menší bakalářské práci. Víím, že tento článek budou číst některá něžná pohlaví, která se také zúčastnila této tradice, a proto je předem varuji, aby nepokračovala ve čtení. Sama moc dobře víím, jak my ženy snášíme kritiku. Většinou ji snášíme velmi dobře, kdy se z éterické, milé a něžné bytosti změním na bytost Harpyje a pro ostrá slova nejdeme daleko. V tomto stavu žádáme okamžitou omluvu, ba dokonce kujeme sladkou pomstu.

Rozhodla jsem se tedy napsat menší článek o Staročeské konopické, protože se domnívám, že v této tradici vyprchává smysl konání a myslím si, že nebude na škodu, když to trochu připomenu. Starší generace možná ví nebo tuší, proč se tato tradice koná, ale co mladá generace? Když vidí mladá generace tuto hezkou tradici, tak se mylně domnívá, že se jedná o akci oslavující alkohol nebo jde o předvedení nejlepšího talentu zpěvaček. U některých zpěvaček lze přemýšlet, zda by si nezasloužily sošku Jihočeské Sojky. Tato soška je u nás celkově novinkou a uděluje se pouze těm, u kterých je pěvecký výkon tak výjimečný, že ho nikdo jiný nepřekoná. Troufám si říci, že při této akci by se rozdalo těchto sošek opravdu hodně. Proč zrovna soška sojky? Protože vědci v Británii zjistili, že zpěv slavíka je sice nádherný, ale zpěv sojky je něco, co nikdo nikdy neslyšel. Sojka zpívá jednou do roka a svým zpěvem vytváří líbezná zvuky, které se nedají popsat slovy.

Důvody, proč se tato tradice koná, jsou dva. První důvod je považován za vznik, kdy se konaly oslavy v oblasti hospodářství. Hlavní slavností v oblasti hospodářství byly považovány dožínky, které oslavovaly dobu sklizně obilí, lnu, konopí a jiných produktů. A právě ze sklizně lnu a konopí, ze kterého šikovné ženy a dívky zpracovávaly textilní vlákno, je odvozená tato tradice. Konopická, neboli babský bál či zástěrková byla vždy v režii žen a dívek, protože muži se přádení vláken vyhýbali velkým obloukem.

Druhým důvodem konání je feminismus. Zkrátka, ženy se chtěly vyrovnat mužům a mít stejná práva ve společnosti jako muži. Jenže dříve se tento zvyk považoval za skandální a zakazoval se. Nebývalo považováno za slušné, aby se dívky chovaly jako chlapci, sjednávaly si muziku, vešly v hospodě, připíjely si kořalkou a vyzývaly muže k tanci. Jak si jistě domyslíme, z toho páni tvorstva nebyli zrovna dvakrát nadšení, a proto docházelo k zakazování této tradice. Tehdy se musela každá slušná dívka upejpat a tvářit se cudně a nejlépe poslouchat na slovo. Až kolem 20. století se tato tradice dostávala opět do podvědomí společnosti.

Jak už v naší obci bývá zvykem, jednou za dva roky pořádají něžná pohlaví místní i z vedlejších vesnic Staročeskou konopickou. Letos se Staročeská konopická konala v sobotu dne 7. září od dvou hodin odpoledne. Tento den se všechny zúčastněné ženy i dívky převlečou do barevných krojů, které se skládají z bílé haleny, modré či červené sukně s bílou zástěrkou. Ženy si upletou copy, ozdobí si je pentlemi nebo si připnou květy do vlasů. Během průvodu rozdávají koláčky nebo hnětýnky přihlížejícím. Každé ženě nesmí chybět lahvička kořalíčky, kterou si cestou popíjí. A tím si také dodává odvalu ke zpěvu nebo některé ženy berou kořalíčku za vhodný nástroj k ladění svých hlasivek. Bohužel už je také zvykem, že i to počasí se nad touto tradicí baví. Během posledních pár let se počasí baví tak, že nad výkonem zpěvaček i herců brečí smíchy a nemůže své slzy zastavit pěkných pár dní. Konopická slavnost může mít dvě podoby. U nás jsou dvě podoby propojené a dle možností i změněné.

Ta první podoba konopické je považována za původní formu této feministické slavnosti. Něžné bytosti si vyberou hlavní dvě dívky, které si musí připravit máječek. Buď malý stromek ozdobený drobným pečivem, cukrovím, jablíčky a pestrými barevnými pentlemi nebo to mohla být umně uvitá a vyzdobená kytice či věnec. V naší obci se lpí na březový stromek, nejlépe ještě zelený. Jinou možnost ženský spolek odmítá. Tento ozdobený máječek musely dívky uschovat na předem vybraném a domluveném místě v nějakém stavení. Dříve si dívky, které připravovaly máječek, musely zvolit další důležitou osobu, a to konopičku – první pazdernici, která měla za úkol vyjednávat. Domnívám se, že o tuto roli se vedly nesporné hádky, protože vyjednávání nám ženám, i těm méně výřečným, jde výborně. Dále si každá musela upéct reprezentativní koláč. Dnes naše ženy při této příležitosti pečou hnětýnky. Mezi sebou si musely vybrat peníze na muziku a sjednat termín konání slavnosti. Tato část příprav musela být velmi náročná, protože domluva se ženou je občas (pořád) složitá a mezi ženami ještě složitější. Ve stanovený den s určenou odpolední hodinou se všechny zúčastněné sešly na vybraném místě, kde se seřadily a zvesela a se zpěvem vedly průvod obcí. Když průvod došel před stavení, ve kterém byl uložen máječek, vyvolená pazdernice se domáhala vstupu pomocí písničky.

Domáci hospodyně v obydlí, ve kterém se ukrýval máječek, uvítala hosty a vpustila je do dvora a vyzvala pazdernici k vyzvednutí máječku. Jako vděk se na dvoře odbyla první taneční kolečka a průvod se mohl vydat k hospodě. Cestou se průvod zastavoval před jednotlivými staveními, za zpěvu a tance dávaly ženy ochutnávat kdekomu ze svých lahviček a ze džbánek a pronášely při tom žertovné poznámky na obyvatele významného hospodářství. Podmínkou bylo se neurazit. Mezi lahvemi, ze kterých dávaly ženy přihlížejícím napít, byla i láhev s čistou vodou. Kdo se napil čisté vody, nesměl dát na sobě znát zklamání, aby nezkalil legraci a nechal nychytat i ostatní. Mezi tímto škádlením se oddělila menší skupinka žen a předběhla průvod, aby před hospodou, kde už byli nashromážděni páni tvorstva, požádala o zapůjčení muziky. Když přicházel průvod s máječkem v čele, kapela byla připravena hrát. Před hospodou se konal první tanec, který patřil pazdernici a její družici s máječkem, těm byla vzdávána pocta. Poté dívky a ženy tančily v kole nebo v párech bez mužů. Po tanci se máječek musel ukrýt a někdy mohl být i vydražen. Muzikanti byli pohoštěni přinesenými buchtami a koláči. Co zbylo, se rozdalo mezi přítomné. V hospodě se pak konala obrácená vesnická muzika, kdy sál v hospodě patřil ženám. Muži stáli u dveří nebo seděli na lavicích. Ženy a dívky si dávaly hrát a vyzývaly muže k tanci. Tohle všechno skončilo o půlnoci, kdy se mohl vydražit máječek. Po odbítí půlnoci se vrátila vláda pánům tvorstva a ženy poděkovaly za zapůjčení muziky a dál se pokračovalo v zábavě.

Druhý průběh konopické se reprezentuje v naší obci. Průběh je u nás stejný až do vyzvednutí máječku, pak se to změní v divadelní představení, které ukazuje parodii na selskou svatbu. V tomto představení je několik významných postav. Hlavní postavou je kecal. Ten vede průvod k ženichovi - ke konopičákovi. Kecal má hlavní úkol, a to překecat ženicha ke svatbě. K překecávání ženicha mu pomáhají ženy svým zpíváním a chudák ženich nakonec se svatbou musí souhlasit. Když se ženich připraví, jde se s průvodem k nevěstě. Nevěsta či konopička mědluje či češe konopí nebo len. U nevěsty se může vyskytovat i matka, která smlouvá o věno. Konopička s matkou bydlely v pazderně. Někdy to byla jen narychlo udělána bouda, která se v průběhu dohazování zapalovala a konopička se potom musela vdát, protože neměla kam jít. Občas se přidávala role báby s dítětem, která chtěla překazit svatbu. Po dojednání svatby s nevěstou a se ženichem se průvod vydal k hospodě, kde je stejný průběh o vypůjčení muziky. V hospodě se slaví svatba, kde dochází k únosu nevěsty, hledání nevěsty, tance novomanželů. V některých případech se koná tradiční čepení nevěsty, ale u nás se tento zvyk nedělá. Ostatní zvyky konopické zábavy jsou také dodrženy, jen ustupují do pozadí z důvodu svatby. V současné době se do této zábavy začleňují i muži, kteří vykonávají divadelní představení. No, zkrátka ten feminismus nám ženám moc dlouho v této tradici nevydržel.

Tímto bych chtěla poděkovat všem, kteří to dočetli až sem a vyhodili papír do kamen. Hlavně chci poděkovat ženskému spolku ve Svaté Maří, že se podílí na udržení této krásné tradice, protože bez vás by tento zvyk vymizel úplně.

Bc. Martina Brodčová

Srdečně Vás všechny zveme:

16. listopadu na mysliveckou zábavu „Poslední leč“, Mysliveckého spolku vlastníků Šumavské podhůří v KD ve Štítkově od 20:00.

30. listopadu na vánoční trhy v kulturním domě ve Štítkově

14. prosince do hostince U Koryta ve Svaté Maří na vánoční trhy

25. prosince na tradiční vánoční taneční zábavu v KD ve Štítkově. K poslechu a tanci hraje „Přímý přenos“

SK Svatá Maří Magdaléna Vás zve na domácí utkání

6. 10. na zápas SK Svatá Maří – SK Vacov B

20. 10. na zápas SK Svatá Maří – FC Šumavské Hoštice B

3. 11. na zápas SK Svatá Maří – Tatran Volary

Okénko do naší školy

Úspěchy našich žáků v uplynulém školním roce

Výtvarná soutěž Požární ochrana očima dětí (Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje)

Okresní kolo:

Jakub Štindl – 1. místo (kat. ZŠ 2)

Šimon Bednář – čestné uznání (kat. ZŠ 1)

Pěvecká soutěž Jihočeský zvonek

Okreskové kolo:

Ráchel Hrdličková – 1. místo (kat. 0)

Emma Hanzalová – 1.místo (kat.0)

Kateřina Mistrová – 1.místo (kat.1)

Rozálie Fürstová – 3. místo (kat. 1)

Okresní kolo:

Kateřina Mistrová – 2.místo

Sportovní trojboj málotřídních škol v Horní Vltavici (Obec Horní Vltavice a ZŠ a MŠ Horní Vltavice)

Ve svých kategoriích se na stupních vítězů umístili:

Šimon Bednář – 1. místo

David Macorlík, Adéla Topková, Vít Neužil, Jan Chudlářský – 2. místa

L.Rychtářová – 3. místo

Mladý záchranář v akci (HZS Jihočeského kraje a Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje)

11. místo z 38 soutěžících škol v naší kategorii získalo družstvo ve složení: Rozálie Fürstová, Kateřina Mistrová, Adéla Topková, Renata Šimůnková a Vít Neužil.

Všem dětem moc blahopřejeme a děkujeme za vzornou reprezentaci naší školy.

Mgr. Renata Gaudníková

V tomto čtvrtletí jsme poblahopřáli těmto občanům:

Sladkovská Anna

Jaroš Vlastimil

Scherer František

Košnařová Růžena

Kotlík Bohumil

Zemanová Hedvika

Smrčná

SvatáMaří

Štítkov

Trhonín

Svatá Maří

Svatá Maří

Obecní úřad Svatá Maří

Úřední hodiny
obecního úřadu pro
veřejnost:

Pondělí 15 - 17

Středa 15 - 17

Dále po telefonické
dohodě.

Tel: 724 113 760

tel: 388 415 622
email: obecni-
urad@svatamari.cz
www.svatamari.cz

Tiskne Obecní úřad
Svatá Maří
Svatá Maří 34
IČO: 00250716
Neprodejné

Redakční rada:

Václav Bečka,
Martina Brodčová a
starosta obce Pavel
Mráz

Další číslo vyjde 21.
prosince do příštího
čísla zasílejte na
email

„becka3cz@gmail.com“ nejpozději do 5.
prosince 2019

Redakce si
vyhraduje právo
krátit příspěvky
příspěvatelů. Za
vyskytnuté chyby se
omlouváme.